

พร้อมน้อยเกินไป" รศ.ประยูรบอก

รศ.ประยูร ทรงศิลป์ อาจารย์ประจำคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ม.ราชภัฏธนบุรี ประธานกรรมการด้านวัฒนธรรมไทย-กัมพูชา สมาคมมิตรภาพไทย-กัมพูชา แสดงความห่วงใย เรื่องการเตรียมความพร้อมของคนไทย ในการเข้าร่วมประชาคมอาเซียน ซึ่งจะเกิดขึ้นในปี พ.ศ.2558

"การเริ่มต้นเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของเรา อย่างน้อยเราต้องลบความคิดที่ว่าเขมรยังไม่ได้พัฒนาไปกว่าเรา เพราะจริงๆแล้ว มันไม่ใช่สิ่งที่ต้องมองคือความเป็นประเทศเท่าเทียมกัน ด้วยความเสมอภาคกัน คนไทยควรรู้จักเขา และรู้จักเราเองด้วย ขณะนี้เราอาจจะรู้เรา แต่เรารู้จักเขามากแค่ไหน เรายังไม่รู้รายละเอียดที่มีลึกซึ้ง"

อะไรมาบดบังการเรียนรู้กับภาษาของ ไทย "คนไทยมีความคิดมาแต่เดิมว่าเขมรเป็นชาติที่ด้อยกว่าไทยเท่าที่สัมผัสดู อย่างตอนที่เข้าเรียนเขมรก็ถูกหัวเราะว่าไปเรียนทำไมเมื่อเรียนไปแล้วจะรู้ว่าเรารู้อะไรเกี่ยวกับเขามาก ทั้งด้านประวัติศาสตร์ ขนบธรรมเนียม ประเพณี วิถีชีวิต ความเชื่อ และอีกเยอะแยะ"

ดังนั้น "ถ้าเราเรียนรู้ภาษาเขมรมันจะมีประโยชน์จะทำให้เรารู้จักเขมร" เพื่อให้คนไทยรู้จักประเทศเพื่อนบ้านมากขึ้น "เราคงต้องเปิดใจ และเปิดอะไรต่างๆอีกมาก เพื่อรับจากเขามั่ง ทราบกันดีว่าในปัจจุบัน ประเทศเขมรเขาก็พัฒนาตัวเอง ก้าวสู่โลกาภิวัตน์แล้ว เขารับอะไรจากเรามาก แต่เราไม่เปิดรับเขาเลย อย่างทีวี ควรจะจอยกันได้แล้วในอาเซียนแต่เดี๋ยวนี เขาดูทีวีเราได้ เขาฟังภาษาเราได้"

แต่เราละ "เราไม่เคยรับรู้สิ่งต่างๆเหล่านี้ นอกจากคนชายแดนแล้วคนในสังคมไทยเราไม่รู้จะอะไรเกี่ยวกับเขาเลย ถึงเวลาแล้วที่คนไทยต้องเรียนรู้ภาษาของเพื่อนบ้าน เราควรรู้อะไรที่เกี่ยวกับเพื่อนบ้านมากกว่าที่เป็นอยู่"

มองเข้ามาในสถาบันการศึกษา อย่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี ที่มีการเรียนการสอนภาษาเขมรเป็นวิชาเลือก นักศึกษามีความตื่นตัวเรียนรู้ภาษาเพื่อนบ้านอย่างเขมรมากน้อยเพียงใด อาจารย์ประยูรบอกว่า นักศึกษาไม่ตื่นตัวเท่าที่ควร "แค่พูดเรื่องอาเซียนก็ออกอาการว่าไม่ค่อยรู้ ไม่ค่อยเข้าใจอะไรแล้ว สำหรับเรื่องภาษาภาษาเป็นกุญแจไขประตูไปสู่การเรียนรู้เรื่องทั้งหมด แต่เด็กไม่ตื่นตัวที่จะเรียนรู้กัน"

หันไปทางกัมพูชาบ้าง นักศึกษากัมพูชามีความตื่นตัวในการเรียนรู้ภาษาไทยมากน้อยเพียงใด อาจารย์ที่เพิ่งกลับมาจากการศึกษาที่มหาวิทยาลัยเมียนเจีย บอกว่ามหาวิทยาลัยแห่งนี้ ตั้งอยู่ในเขตบันเตีย

เมียนเจีย หรือบันทายมิชัย มีนักศึกษาประมาณ 3,000 คน เปิดการเรียนการสอนคณะต่างๆ เช่น คณะการเกษตร บริหารธุรกิจ คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ คณะมนุษยกับพัฒนาสังคม และคณะพยาบาล

มหาวิทยาลัยแห่งนี้เปิดสอนเอกภาษาไทยมา 3 ปีแล้ว มีนักศึกษาสนใจเรียนอยู่ไม่น้อย แต่เนื่องจากมีข้อจำกัดบางอย่าง ทำให้เกิดการสะดุดในการรับนักศึกษาเข้าเรียนเพิ่มในปีต่อๆมา

ข้อจำกัดหนึ่งก็คือ ขาดครูที่เป็นคนไทยเข้าไปสอนเมื่ออาจารย์ประยูรทราบ เพราะรู้จักกับอาจารย์กัมพูชาที่สอนภาษาไทยที่มหาวิทยาลัยเมียนเจีย จึงประสานให้มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีได้ทำเอ็มโอยูกับมหาวิทยาลัยเมียนเจีย เพื่อแลกเปลี่ยนอาจารย์สอนภาษาซึ่งกันและกัน

"ที่เมียนเจียเขาเปิดสอนภาษาไทยมาแล้ว 3 ปีเรารู้กันว่าที่นั่นไม่มีครูภาษาไทย จึงทำเอ็มโอยูกับ มรท.ธนบุรี เราตกลงกันไปแล้วแต่อาจารย์ภาษาไทยจาก มรท.ของเราสอนเต็มหมด ไม่มีใครไปได้เลย"

นักศึกษามีความตื่นตัวเรียนรู้ภาษาเขมรมากน้อยเพียงใด อาจารย์ประยูรบอกว่า นักศึกษาไม่ตื่นตัวเท่าที่ควร "แค่พูดเรื่องอาเซียนก็ออกอาการว่าไม่ค่อยรู้ ไม่ค่อยเข้าใจอะไรแล้ว สำหรับเรื่องภาษา ภาษาเป็นกุญแจไขประตูไปสู่การเรียนรู้เรื่องทั้งหมด แต่เด็กไม่ตื่นตัวที่จะเรียนรู้กัน"

ปัญหาสำคัญของเขา คือ "เขาไม่มีครูภาษาไทยด้านวรรณกรรม เด็ก

ปีสุดท้ายยังไม่ได้เรียนวรรณกรรมไทยเลย เขามาปรึกษาเราให้ช่วยเหลือเรา จึงปรึกษากับสมาคม ท่านปลกศักดิ์ นิลอุบล นายก ท่านก็เปิดไฟเขียวให้เรา ประสานงาน เพราะเราคุ้นเคยอยู่แล้ว เราจึงหาอาจารย์ไปสอนให้ 8 เดือน"

อาจารย์บอกว่าด้วยความช่วยเหลือของสมาคมมิตรภาพไทย-กัมพูชา ทำให้ได้ครูคนไทยไปสอนภาษาไทยที่มหาวิทยาลัยเมียนเจีย 1 อัตรา

"เราอยากให้บุคลากรในมหาวิทยาลัยรู้ภาษาไทยด้วย จึงให้อาจารย์ ท่านนั้นสอนภาษาไทยไปด้วย พร้อมจะประกาศที่จังหวัดเลยว่่า ที่มหาวิทยาลัย มีอาจารย์ภาษาไทยมาสอน จะเปิดอบรมภาษาไทยให้กับบุคลากรในเมียนเจีย เป็นการต้อนรับสู่อาเซียน เขาตื่นตัวพอสมควรเรื่องการเรียนรู้อาษาไทย"

หลัง 3 เดือนแล้วอาจารย์บอกว่าเนื่องจากงบประมาณของสมาคม มิตรภาพไทย-กัมพูชาถูกตัดไปมาก อาจารย์ที่เดินทางเข้าไปสอน ภาษาไทยจึงไม่มีงบประมาณว่าจ้างต่อ ทำให้ครูต้องเดินทางกลับและ มหาวิทยาลัยเมียนเจียก็อาจต้องเลิกเปิดรับนักศึกษาวิชาเอกภาษาไทย

"เท่าที่ทราบ สมาคมเรางบประมาณถูกตัด จะจ่ายให้เป็นไตรมาส และไม่เกิน 4 แสนบาท แต่เขาต้องการอาจารย์ภาษาไทย ปีหน้าเด็กที่ เรียนภาษาไทยจะจบแล้ว และเขาไม่ได้เปิดรับเอกภาษาไทยต่อมาอีกเลย 8 ปีแล้ว ปีหน้าเด็กที่เรียนภาษาไทยจะจบ ถ้าไม่มีครูภาษาไทยเข้าไป สอน ปีหน้าเขาบอกว่า เขาจะไม่สามารถเปิดรับได้อีก ครูภาษาไทยที่เขา ต้องการนั้น อย่างน้อย 2 คน"

แต่อาจารย์คนไทยเพียง 2 อัตราไปประจำที่มหาวิทยาลัยเมียนเจีย ทำไมกัมพูชาไม่มีงบฯ อาจารย์บอกว่าไม่แน่ใจเหมือนกันว่า ทางกัมพูชา ติดปัญหาเรื่องใดอยู่ยังเป็นประเด็นที่อยู่นอกเหนือความรู้และความเข้าใจ

ด้วยหวังว่าการเรียนการสอนภาษาไทยจะดำเนินต่อไปได้ อาจารย์ บอกว่าได้แนะนำให้มหาวิทยาลัยทำเรื่องถึงกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อขอ ความร่วมมือมายังรัฐบาลไทย ผลจะเป็นอย่างไรนั้น ต้องรอดูกันต่อไป

และมีเรื่องเร่งด่วนที่อยากให้กับพูชาทำคือ การพัฒนาหลักสูตร การเรียนการสอนภาษาไทย เพราะหลักสูตรใช้มา 4 ปี แล้ว "หลักสูตร ภาษาไทยที่มีใช้อยู่ต้องมาพัฒนาใหม่ต้องมาพิจารณาใหม่ว่า มัน ตรงกับความต้องการของสังคมหรือไม่เราแนะนำให้เขาทำ โครงการ

เพื่อของบประมาณจากรัฐบาล เพื่อพัฒนาหลักสูตรที่มีอยู่ ฝ่าย เราจะได้ไปช่วย เพราะเรามีผู้ทรงคุณวุฒิทางภาษาไทยอยู่"

ความตื่นตัวเรียนภาษาไทยของกัมพูชา จัดว่ามีสูง แต่ติดขัดเรื่อง นโยบายทางการศึกษาของรัฐบาล ผิดกับการเรียนภาษาเขมรของไทย ที่ แม้รัฐบาลจะส่งเสริมให้เปิดการเรียนการสอนเขมรศึกษา แต่แทบไม่มี นักศึกษาลงเรียน จนเป็นเหตุให้ต้องปิดตัวไปอย่างเงียบๆ หรือไม่ก็ต้อง ไปชุกอยู่ในสาขาวิชาอื่นๆ ตัวอย่างเช่น ที่มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มหาวิทยาลัยศิลปากร มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี เป็นต้น

การไม่สนใจเรียนภาษาเพื่อนบ้านของไทย เป็นเหตุหนึ่งที่ทำให้ไม่เข้าใจเพื่อนบ้าน อาจารย์บอกว่า สำหรับกัมพูชา กับ ไทยนั้น ทั้งภาษาและวัฒนธรรมเราใช้ร่วมกันมาโดยตลอดภาษาไทย ไปปนอยู่ในภาษาเขมร ภาษาเขมรมาปนอยู่ในภาษาไทย เรามี ลักษณะร่วมกันทางวัฒนธรรมเกือบจะทุกอย่าง

"แต่เมื่อมันพัฒนามาแล้วมันก็ปรับเปลี่ยนเป็นของเขมรของไทย แม้ว่า จะมีความเหมือนแต่ในความเหมือนมันก็มีความต่าง ในทุกๆ ส่วนอยู่ด้วย"

อย่างกรณีหนังใหญ่ "มันไม่น่าจะมาทะเลาะกันในเรื่องนี้ เพราะมัน เป็นวัฒนธรรมร่วมกันเราอยู่ร่วมกันใช้ร่วมกันมาก่อนเมื่อเราแยกประเทศ กันออกมา เราต่างพัฒนาไปในลักษณะของตนเอง ไทยก็เป็นของไทย มันก็ไม่ได้เหมือนของเขมรไปเสียทั้งหมด เขมรเองก็ไม่ได้เหมือนของ ไทยทั้งหมด"

ความเป็นประเทศเพื่อนบ้าน "อย่างไรเราก็ยกแผ่นดินหนีกัน ไม่พ่น การอยู่ร่วมกัน ทำอย่างไรจะอยู่ด้วยกันอย่างมีความสุข โดยที่ใช้ สิ่งที่อยู่ร่วมกันทางวัฒนธรรม ช่วยให้เกิดความเจริญรุ่งเรืองมากกว่าจะ ไปแย้งชิงกันว่าเป็นของใครมาก่อน ถ้าสามารถทำได้ จะนำพาประเทศ ทั้งสองก้าวไปด้วยกัน"

ปี พ.ศ.2558 ไทยก้าวสู่ประชาคมอาเซียนแน่นอน

การเตรียมความพร้อมประการหนึ่งคือ การรู้จักประเทศ เพื่อนบ้านเรารู้จักเราหรือไม่ นำจะมีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่า เรารู้จักเขาเพียงใด.